

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР:

(доц. д-р Т. Куцарова)

Правила и процедури за проверка на оригиналността и автентичността на дисертационни работи, превенция и санкциониране на изпитни измами и плагиатство

на Институт по електроника „Акад. Емил Джаков“ – БАН

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Настоящите правила регламентират реда и мерките за превенция и реакция при плагиатство и изпитни измами от страна на докторанти, специализанти и учени в ИЕ-БАН.

(1) Съгласно § 1.7. от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ „Плагиатство“ е представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от друго, или използването на публикувани от друго научни резултати, без позоваване или цитиране в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности

Като форми на плагиатство се определят:

- а) директно цитиране на текст, данни, илюстрации, таблици и други научни резултати, без позоваване на източника;
- б) копиране на раздели от книги, публикации, доклади, монографии, дисертации и научни тези без подходящо цитиране;
- в) кражба на идеи, задачи, експериментални постановки или резултати;
- г) използване на параграфи от работа на друг автор, без позоваване;
- д) използване идеите на някой друг автор, без да се цитира първоизточника;
- е) копиране и вмъкване на текстове от интернет или онлайн източник и представяне като собствена работа, без да се дава правилна препратка (цитиране).

(2) Като форми на изпитна измама се определят:

- а) преписване или опит за преписване по време на изпит на знанията на кандидат-докторанти или докторанти в процеса на обучението им;
- б) използване на непозволені средства (учебници, сборници и др., нерегламентирани помощни материали, преносими компютри, технически средства за комуникация и др.) по време на изпит;
- в) фалшифициране или подмяна на изпитни резултати и продаване или използване на чужди писмени работи.

Чл. 2. Настоящите правила се основават на следните документи:

1. Закон за висшето образование;
2. Закон за развитието на академичния състав в Република България;
3. Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България;
4. Правилник, изисквания, условия, правила и решения към кандидатите за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в ИЕ-БАН;
5. Правилник за устройството и дейността на Институт по електроника "Акад. Емил Джаков", Българска Академия на науките;
6. Етичен кодекс на служителите в Българската академия на науките.

II. МЕРКИ ЗА ИЗБЯГВАНЕ НА ПЛАГИАТСТВО

Чл. 3. За избягване на плагиатството, следва винаги да се дава дължимото на оригиналния автор(и) и да се прави точно цитиране и позоваване, като следва:

1. Когато се представят или използват чужди идеи, теории или изследвания трябва да се цитира източникът.
2. Не може да се копира каквато и да е част от литературен източник без изрично да бъде посочен. Това правило важи независимо на какъв език е оригиналният източник (т.е. не може да се превежда и копира).
3. Ако се използва директно чужд текст (дори и това да е фраза), цитираният текст трябва да се сложи в кавички.
4. В списъка с използвана литература, трябва да се представят пълните библиографски данни за всички източници, посочени в работата. Обратното също е в сила – не може да има литературен източник, който не е посочен в текста.
5. Нарушаването на представените в т.1., т.2., т.3 и т.4 на чл. 3 правила за цитиране се смятат за плагиатство.

Чл. 4. В ИЕ-БАН се извършва превантивна работа за избягване на плагиатство, която включва участие на докторантите в семинари за запознаване с практиката за цитиране и избягване на плагиатство.

III. УСТАНОВЯВАНЕ И ДОКАЗВАНЕ НА ИЗПИТНА ИЗМАМА

Чл. 5. (1) Установяването на изпитна измама се осъществява в деня на писменото изпитване от изпитната комисия.

(2) В случай на измама, опит за измама или за възпрепятстване на провеждането на писменото изпитване, изпитната комисия оформя писмен протокол, подписан от членовете на изпитната комисия и от уличения в измама или опит за измама.

(3) Протоколът по ал.2 се представя на Директора на ИЕ-БАН. Решенията на последния се връчват на нарушителя лично срещу подпис.

IV. САНКЦИИ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ПЛАГИАТСТВО. ПРОЦЕДУРА ЗА ДЕЙСТВИЕ.

Чл. 6. При установяване на изпитна измама или плагиатство се налагат следните санкции:

1. анулиране на изпита;
2. незачитане на представените материали, за които е установено плагиатство.

Чл. 7. (1) При налагане на санкциите се спазват следните принципи:

- а) санкциите се налагат с цел да се предотврати извършването на подобни нови нарушения;
- б) тежестта на санкцията трябва да съответства на тежестта на извършеното нарушение;
- в) за едно конкретно нарушение може да бъде наложено само едно наказание;
- г) могат да бъдат налагани само тези санкции, които са предвидени в нормативен акт или в тези правила и процедури.

(2) Санкциите се налагат в двуседмичен срок от установяване на съответното нарушение от изпитната комисия или директора.

Чл. 8. При установено плагиатство в проект на дисертационен труд се предприемат следните действия:

(1) Установеното плагиатство се докладва на ръководителя на докторанта и на ръководителя на лабораторията в ИЕ-БАН. По инициатива на Директора на ИЕ-БАН се провежда среща с докторанта, с неговия ръководител и ръководителя на лабораторията за запознанаване с позициите по случая.

(2) Ръководителят на докторанта представя на Директора на ИЕ-БАН своите препоръки, вземайки предвид следното:

- а) При плагиатство, което е в резултат на небрежност или без намерение за измама, на докторанта се разрешава да представи отново работата си след прилагане на подходящо цитиране.
- б) При плагиатство, при което е установен и обективно доказан умишлен и планиран опит за копиране на работата на друг автор; или голямо количество данни, взети от работа на друг автор; или източник на данни за копиране и др. и е безспорно доказано намерението за измама (представяне на данните/резултатите като собствени), се изисква детайлна преработка на дисертационния труд, а на ръководителя на докторанта се налагат санкции.
- с) При доказано плагиатство в дисертационен труд за присъждане на научната степен „доктор на науките“, ръководителят на лабораторията докладва на НС на ИЕ-БАН, който може да вземе решение с явно гласуване за освобождаване от длъжност на служителя.

Чл. 9. Санкциите, предвидени в чл. 8, се налагат със заповед на Директора на ИЕ-БАН въз основа на решението на НС на ИЕ-БАН.

VII. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите правила са приети на заседание на Научния съвет на ИЕ-БАН с Протокол №8 от 10.06.2025г.